

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
 Helyben házhoz hordva: Vidékre postán küldve.
 Egész évre 72 korona Egész évre 84 korona
 Negyedévre 18 korona Negyedévre 21 korona
 Egyes szám ára 30 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 Nagyvárad, Szilágyi Dezsd-utca 5. Telefon: 2-63.
 A szerkesztőség kezesre nem állalkozik. Előfizetések és hirdetések kiadójához nem állalkozik. Kiadójához nem állalkozik.

Károlyi miniszterelnök két hét múlva Párisba utazik.

Budapest, november 20. (Saját tudósítónktól.) A jövő hó közepén megkezdődnek a béketárgyalások és már minden hadviselő állam megkezdte delegáltjai kijelölését. Nemsokára nyilvánosságra jut, hogy ki fogja képviselni a békekonferencián a magyar köztársaságot. Ezt megelőzőleg a kormány nagy súlyt helyez arra, hogy az antant köreit Magyarországot illetően megfelelően informálja, e célból Károlyi miniszterelnök, még a békekonferencia előtt, alighanem két hét múlva Párisba megy és megkezdí az antant vezető politikusainak informálását.

Székelyország.

Mint egy siró jajkiáltás sikolt bele a mai rettenetes kavarodásba a hír, hogy székely testvéreink önálló székely köztársaságot akarnak alakítani. Az okot könnyű megtalálni: mert az látszik egyedüli módnak magyarságuk megmentésére.

Magyar politikusok, akik voltak, a székely köztársaság borzasztó tetemrehívás a ti erdélyi politikáttal szemben 1867 óta.

Azt hitték elég volt kimondani Magyarország és Erdély unióját kétszer is, 1848-ban és 1867-ben? Ki gondolt arra, hogy Erdélyt az élet, a vérkeringés eltéphetlen szálaival fűzzük az anyaországhoz? Mikor vasutakat építettünk, valamennyit úgy vezettük, hogy valami módon a magyar és székely vidékeket ne érintsék. Hamarabb el lehetett jutni Prágába Budapestről, mint Kézdivásárhelyre. A székely nép gyönyörű művészi motívumait néhány naiv idealista tanáron kívül senki sem vette észre; a szecesszió bögerei után botorkáltunk, mert az olyan „nyugatiás” volt. Meghagytuk Erdélyben a vízözönelőtti választójogi beosztást, pedig az a magyarság által lakott területeknek nem kedvezett. De legalább így jó volt Erdély arra, hogy leltári állandó kormánypárti kerületeket lehetett kapni minden kormánynak. A választások alkalmával aztán törődtek is Erdéllyel — a jelöltek. Más senki. Aztán — öt évre Erdély ismét egyszerűen néhány vármegye közigazgatási komplexuma volt. Nagyszerű természeti kincsei kiaknázatlanul maradtak. Erdélyben a világhírű fürdők egész sorozatát lehetett volna berendezni; nem tettük. Bányaút elhanyagoltuk. Erdőségeit átengedtük a szabad garázdálkodásnak, még báróság is kijárt érte, aki eléggé meghízott be-

lölük. Erdély, mely a török világban a magyar szabadságnak egyetlen mentővára volt, Hamupipőkéje lett Magyarországnak. Még azzal sem törődünk, ha minden évben sok ezer székely vándorol ki Romániába, hogy végleg elveszen a magyarság számára. Van itt kuruc magyar elég, hadd próbáljon szerencsét külföldön.

A székelységgel senki sem törődött — törődik most velük Románia és proklamálja az összes románok egysége jelszó alatt a székelyek elszakítását Magyarországtól.

Most, mikor a világháboru végén annyi fickió összeomlik, annyi törvény bizonyul papirosnak, most már későn mondjuk el a mea culpát. Az erdélyi magyar városokat egymás után veszi birtokába a román katonatanács, proklamálják az „összes románok egységét”, az összes magyarok egységével senki sem törődik és a magyarság keleti hűségese, drága őrszemej, Attila népe, Csaba vitézei, Gábor Aron fiai nem tudják nemes magyar vérüket, zengő magyar nyelvüket másként megvédeni, mintha ők maguk gondoskodnak magukról és kikiáltják a székely köztársaságot.

Az erdélyi bércek tövén megszülető másik kis Magyarország, szegény Székelyország, sóhajtvá köszöntünk.

Lesz két hazánk, mely egynek érzi magát minden bánatában. Lesz két szív, mely egyszerre fog dobanni. Ha valami nagyszerű elhatározás nem támad, ha valami csodás érzés meg nem mozgatja a lelkeket, akkor a világpolitikának lesz egy új, a másikkal ezerszer igazságtalanabb Elszásza: Erdély.

De a magyar Elszászban nem fog eltűnni az őshaza dicsőséges lobogója. A székely megmutatta nem egyszer, hogy vérenek minden csöppje drágagyöngyöt ér, hogy izig-vérig magyar. Ott fennen fog lobogni az összes ma-

gyarok egységének eszméje — és ha most a balsors és a magunk politikájának régi bünei talán szét is szakítanak bennünket, míg a székely állt a Hargittán, addig Erdély lélekben és igazság szerint mindig a miénk és csak idő kérdése, mikor tör ki koporsójából az igazság, mikor kér eget, mikor lesz ismét eggyé minden magyar Pozsonytól Székelyorszáig. *

A román nemzeti tanács az összes románokat egyesíteni akarja.

Aradról jelentik: A román nemzeti tanács proklamációt intézett a világ népeihez, amelyben elpanaszolja, hogy a magyarok a román népet évszázadok óta elnyomják és jogaitól megfosztják. A román nép — mondja a proklamáció — mióta öntudatra ébredt, minden eszközzel arra törekszik, hogy felszabaduljon, úgy látszik azonban, hogy az új magyar kormány sem akarja teljesíteni a román nép kívánságait. A magyar kormány elutasította a románok memorandumát hamis statisztikai adatok alapján, mert a románok által követelt vármegyék lakosságának elosztását úgy tüntette fel, mintha a magyarság volna tulsúlyban. Ezzel szemben megállapítjuk, — szól tovább a proklamáció, — hogy erőszakos telepítésekkel és magyar hivatalnokok kinevezésével igyekeztek a románok számbeli fölényét gyengíteni.

A román nemzeti tanács legyverrel is érvényre juttathatná követeléseit, de ehhez eszközhöz nem akar nyutni, mert a demokratikus román nép a békés megoldást keresi. A román nép igéri, hogy a román területen lakó magyaroknak és szászoknak teljes autonómiát ad.

Végül kimondja a proklamáció, hogy a végső cél: egyesíteni az összes román-ságot.

A színházi helyárák felemelése.

A színügyi bozottság ülése.

Most érzi hátrányát Nagyvárad város színészete annak az elhamarkodott dolognak, hogy a város annak idején nem gondolt a város fejlődésére s a Szigligeti színházat oly kicsinyre építette, amilyen az ország hasonló nagy városában sehol nincs. Pedig itt volt a régi nyári színház példaképe, amelynek jóval nagyobb a nézőtere a Szigligeti színháznál, s jól tudták, hogy az is igen sokszor szüknek bizonyult.

A másik hiba volt, hogy a Szigligeti színház helyárait olyan alacsonyra szabták, hogy azok mellett nagyobb szintársulatot fentartani nem lehet.

Ezért kellett csak nem régen a színházak helyárait emelni, de ezzel szemben a város olyan tekintélyes összegű új terhet hárított át a konzorciumra, amely majdnem teljesen egalizálja a helyárák emelése folytán befolyó több jövedelmet.

Az áthárított havi 4000 korona új teher mellett más újabb kiadások is hárultak a beállott viszonyok folytán a szintársulatra. A honvédszenekar javadalmazását havi 3600 koronával kell emelni, úgy, hogy a szintársulat tagjainak nincs biztosítva a megélhetésük.

Ezért fordultak most újból a városhoz, hogy a helyáráknak újabb 15 százalékkal való emelését engedélyezze.

A színügyi bizottság, mint a helyárák felett rendelkező fórum, tegnap tartott ülésén tárgyalta a színigazgató, illetve a konzorcium kérvényét.

Az ülésen, dr. Mihály Lajos elnöklete alatt Rimler Károly, dr. Thury László, Kószeghy József, Schwarcz Izidor, Erdélyi Miklós színigazgató és dr. Soós István aljegyző voltak jelen.

Dr. Mihály Lajos elnök előterjesztette Erdélyi Miklós színigazgató kérelmét a helyáráknak 15 százalékkal való emelése iránt.

Kószeghy József: Mielőtt érdemlegesen tárgyalnák a kérvényt, szerezzék be előbb a többi nagy városok színházi helyárait.

Ez azonban felesleges volt, mert a színigazgató az aradi, szegedi, kecskeméti stb. városok színlapjaival igazolta, hogy mindenütt jóval magasabbak a színházi helyárák, mint a Szigligeti színház helyárai lennének a 15 százalékos felemeléssel.

Majd kimutatta a színigazgató, hogy a mostani 81,000 K havi bevétel nem fedezi a kiadásokat s pontos számítás alapján a kért 15 százalékos emeléssel lenne a bevétel annyira kiegészítve, hogy a kiadásokat fedezze.

A bizottság tagjai egyhangulag a 15 százalékos helyárfelemelést engedélyezték, mivel vitán felül áll, hogy a szintársulat kérelme jogos.

Ezek szerint az új helyárák a következők lesznek: nagy páholy (az eddigi 28-30 helyett) 32-50, a rendes páholy (22-30 helyett) 25-30, zsöllye I. sor (6 K helyett) 7 K, zsöllye II. és III. sor (5-10 K) 5-80 K, kör-szék (4-10 h.) 4-70 K, támlásszék (3-10 h.)

3-60 K, erkély I. sor (2-60 h.) 3 K, erkély II. sor (1-80 h.) 2-20 K, oldalerkély (1-40 h.) 1-60 K, zártszék (1-20 h.) 1-40 K, földszinti állóhely (1 K h.) 1-20 K, diákjegy 80 fillér, karzati állóhely (60 f h.) 80 fillér.

A munkanélküli magánalkalmazottak szervezkedése

A nagyvárad-i leszerelt munkanélküli magánalkalmazottak 1918 november 20-án tartották meg nagygyűlésüket, amelyen kimondták, hogy érdekeik megvédése céljából a Magánfiszviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Szövetségébe tömörülnek.

A nagygyűlés a következő határozati javaslatot fogadta el:

A népkormány gondoskodik az alábbi kívánásai azonnali teljesítéséről:

1. Az irodák- és kereskedő-főnökök köteleztesse, hogy a tőlük hadbavonult és immár visszatért kereskedelmi és magánalkalmazottakat *mai bérvizonyoknak* megfelelő fizetéssel *azonnal* és legalább 6 hónapig alkalmazzák. A visszatért alkalmazottak alkalmaztatása következtében az eddig foglalkoztatott alkalmazottakat a főnököknek elbocsájtani *nem szabad*. Azon munkaadó, aki az alkalmazottaknak ezen részben törvényben, részben erkölcsileg biztosított jogait nem teljesíti, súlyos büntetésben részesítendő.

2. A központoknál lefoglalt, valamint a katonai raktárakból felszabaduló életszükségleti cikkek adassanak át a városi közéleti osztályoknak és ezeknek a fogyasztók között való elárúsításához kizárólag a most leszerelt magánalkalmazottak vendöki igénybe.

3. Az árvizsgáló-bizottságokba a leszerelt és szakképzett kereskedelmi alkalmazottak is bevonandók.

4. A város közéleti ügyosztálya a szükséges helyeket és üresedésben levő állásokat elsősorban a leszerelt kereskedelmi- és magánalkalmazottakkal töltsse be.

5. A házatért és teljesen lerongyolódott magánalkalmazottak részére sürgősen megfelelő polgári ruhák adassanak.

6. Mindazok, akik sürgősen alkalmazáshoz nem juthatnak, mielőbb munkanélküli segélyben részesítendőek.

Eltávolították a királyképeket a törvényszék termeiből.

A régi idő minden külső jele eltűnik lassankint. A hadsereg kezdte azzal, hogy a közös ezredeknek a K. u. k., a honvédségnél pedig a m. kir. feliratokat szüntette meg, azután a törvényszéki ítéletek kimondásánál maradt el a „király nevében” megkezdés, most pedig már a képekre, szobrokra is sor kerül.

Nem is olyan régen még minden kirakattól, lett légyen az rővidáru-, porcellán-, papír-, fehérnemű-, pipa-, bajuszkötő-, vagy hentesüzlet kirakata, — a király mosolygott az emberre. Azt szótték a zsebkendőbe, nyakkendőbe, festették a tányérra, csészére, pipára, bélyegre, gyermekjátékokra, ceruzára, petróleumlámpára, mindenre, amit kézbe kellett venni naponkint. Király volt minden darabon, amire ránézünk, amiből ettünk, ittunk és amibe — pipáztunk.

És milyen gyorsan fordult a világ és a világgal az emberek izlése!

Lassankint, sőt radikális gyorsasággal

tűnnek el ezek a király, jobban mondva dinasztiahűségű dokumentumok.

Tegnap a törvényszék tárgyaló terméből eltávolították az összes király képeket. Valamennyi Ferenc Józsefet ábrázolja, mert a Károly képei még nem készültek el. Ennek persze a szegény festők isszák meg a levét, mert a megrendelt portrékat most már senki sem veszi át.

A Közéleti Hivatal közleményei.

Burgonya, káposzta, szappan.

Tudatom a város közönségével, hogy a beérkezett burgonyamennyiség elegendő arra, hogy a város lakosságának burgonyaszükségletét hosszabb időre egyszerre kiadhasam. Elfogva a burgonyaárúsító helyek Szacsavay-utca 17. alatt, valamint a Széna-utcán mindenkor délelőtt 8—12-ig és délután 2—5-ig a hat óra terjedő burgonyaszükségletet a burgonyajegy vonatkozó szelvénye és készpénz fizetés ellenében ki fogják szolgáltatni. A megvásárolt burgonyamennyiség szonnal elszállítandó, miért is mindenki zsákot hozzon magával. Mindazok, akik egy, két, vagy három óra burgonyájukat már kiváltották, a burgonyát folytatólagos időre is megkapják.

Egy személy után egy havi időtartamra 10 kg. burgonya vétetik számításba. A burgonya árát további intézkedésig kilónként 50 fillérben állapítom meg.

A Szent László-téri elárúsítóhelyen és a Vitéz-utca sarkán levő volt lábadozóosztály helyiségében első minőségű káposzta, kilogrammonként 40 fillérért vásárolható.

Az összes hatósági liszt és élelmiszerüzletekben november 21-ől kezdődőleg a szappanjegy novemberi szelvénye ellenében személyenként 10 deka hadiszappant fognak kiszolgáltatni. A hadiszappan maximális ára kilogrammonként 4-16 K. Nagyvárad, 1918. november 20-án. Lukács Ödön, polgármester-helyettes.

Avárosi tanács munkában

Gondoskodás szükségességről.

Nagyvárad város tanácsa tegnap tartott ülésében elsősorban a lakáskérdéssel foglalkozott, amelynek tárgyalásán résztvett dr. Dajka Endre kapitány is, mint a lakáshivatal elnöke.

Elhatározták, hogy a Rulikovszky-uti régi járványkórház, volt ideiglenes csendőrszolgálati pavillonjait lakásokká alakíttatja át a város, főleg a lakás nélküli kisiparosok részére. A mérnöki hivatal számítása szerint az átalakítás 9520 koronát igényelne. Összesen 21 egy- és kétszobás lakáshoz jutnának az átalakítások révén.

Tervbe van véve továbbá, hogy a Vécsey-utcai lábadozó- és trachomás osztály barakkjait legközelebb szintén lakásokká alakíttatják át.

Vásárolt a tanács egy teherautót a vilamosmű és egy autót a városi szeszüzem részére.

Juricskay Barna tanácsos bejelentette, hogy az ecetgyár felállítását elejti.

A tanács a bejelentést tudomásul vette, de az ecetgyár részére tervezett építkezést azért fogaratosítja, mert azt kellőleg felhasználhatja libor stb. gyártás céljaira.

Megállapodott a tanács arra nézve, hogy a harc érről hazaérkezett ügyvédeknek a tisztviselő élkezde igénybevételér, a tisztviselőknél megszabott feltételek mellett, engedélyezi.

Feliratot intéz a városi tanács a kultusz-miniszterhez, hogy a Kommandáns rét és a váradszöllősi legelő területeket ne vonják be a parcellázandó területekbe, hanem adják át Nagyvárad városának, mivel a két közvetlen szomszédos terület már régebben fel van véve a városfejlesztési programjába.

Angolok is jönnek Budapestre.

Budapest, november 20. (Saját tudósítónktól.) A hadügyminiszteriumba az antant keleti hadseregének parancsnokságától tegnap jelentés érkezett, amely közli, hogy november 30-án egy angol hadosztály is érkezik Budapestre.

A románokkal a franciák rendelkeznek.

Budapest, nov. 20. (Saját tudósítónktól.) Kézdivásárhelyről jelentik: Tegnap egy román őrnagy érkezett Berec községbe és felkereste a kézdivásárhelyi főszolgabíró, Andrássy Alberter. Elmondta, hogy Romániában parancsot kapott arra, hogy szemlélje meg az ojtózi szoros keskenyvágyányu vasúját és tegyen jelentést a környék közhangulatáról.

Arra a kérdésre, hogy vajon a románok bejönnek-e Magyarországra, kijelentette, hogy a román hadsereg felett *Franches d'Esperay* főparancsnok rendelkezik és csak a francia és román csapatok jönnek — ha jönnek. A románok úgy viselkednek, ahogy a franciák parancsolják.

A béketárgyalások nyilvánosak lesznek.

Budapest, november 20. (Saját tudósítónktól.) A Times arról értesül, hogy Berah államtitkár Newyorkban kijelentette, hogy a tárgyalások Németországgal és Ausztriával nyilvánosak lesznek.

Cseh-szlovák legió Bécsben.

Budapest, november 20. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A cseh-szlovák legió, amely a délnyugati harctéren az olaszok oldalán harcolt, a legközelebbi napokban egy olasz hadosztály kíséretében Bécsbe jön. Hír szerint csak néhány napig fog itt maradni.

Az antant kijelölte békedelegátusait.

Budapest, nov. 20. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: A Daily News közli az antant béke delegátusainak nevét. Eszerint Franciaországot Clémenceau, Briand, Tardieu és Bourges, a brit brodalmat Lloyd George, Balfour és valószínűleg Reading, valamint egy munkás-kiküldött és a gyarmatok egy vagy több képviselője fogja képviselni.

Az Egyesült Államokat Wilson, Lansing, Rust és House ezredes fogja képviselni, Olaszországról Orlando és Sonnino, Japán részéről Chiuda és Massari, Románia részéről Take Jonsescu, Görögország részéről Venizelosz, Szerbia részéről Pasic, cseh-szlovák részéről Masaryk és a jugoszláv állam részéről Remesz fog megjelenni a béke konferencián.

Lengyelek, csehek, szerbek, románok bevonulása Magyarországra.

Szepes- és Árvamegyék ellen lengyelek vonulnak fel. A szerbek Szőregen.

Budapest, november 20. (Saját tudósítónktól.) Késmárkról jelentik: Az olublói főszolgabíró jelentést tett, hogy a magyar lengyel határon reguláris lengyel csapatok gyülekeznek. Szándékuk az, hogy Árva és Szepes vármegyékbe benyomuljanak. Hír szerint husz harmincezer főből álló lengyel csapatokról van szó.

Cseh tüzérség indult a tót vármegyékbe.

Budapest, nov. 20. (Saját tudósítónktól.) Prágából jelentik: A cseh szlovák hadsereg első számú tüzér ütege a tót földekre indult.

Budapest, nov. 20. (Saját tudósítónktól.) A Nap jelenti: A szerbek ma bevonultak Nagykikindára. A megszálló csapat egy tisz és 50 főnyi legénységből áll.

Budapest, november 20. (Saját tudósítónktól.) Szegedről jelentik: A

vároستól három kilométerre fekvő Szőreg községbe tüzérséggel ellátott 10.000 főből álló szerb sorakatonaság vonult be. A szerbek megszállták a postát és a vasúti állomást. A Temesvár—Budapest és Arad—Szeged között közlekedő vonatot a szerbek nyílt pályán megállították, a vonatot átkutatták. A vasúti forgalom Szeged—Temesvár és Szeged—Arad között megszűnt.

Gyergyószentmiklósról jelentik: Bélbor, Tölgyes és Csikszentmárton községekbe mintegy 80—100 főből álló román előcsapat érkezett. A román katonák azt mondják, hogy Erdélyben lakó testvéreiket jönnek felszabadítani. Tegnap Maroshévizbe is román előcsapatok érkeztek.

Gyulafehérvár román imperium alatt.

Budapest, nov. 20. (Saját tudósítónktól.) Gyulafehérvárról jelentik: A város tegnap óta a helybeli románok imperiuma alá jutott. A románok átvették a közigazgatást, a városi és törvényhatósági tisztviselők Budapestre menekültek.

Magyarországon rekedt német katonák.

Budapest, november 20. (Saját tudósítónktól.) Petrozsényből jelentik: Egyre szaporodik a Romániából ide húzódó német csapatok száma. Most körülbelül 30—34000 német katona van a városban, akik a szén és a vagonhiány miatt nem tudnak tovább vonulni. Brassó is tele van német katonákkal, számuk 15—20.000.

Vilmos császárt nemzetközi bíróság elé akarják állítani.

Budapest, november 20. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: A Temps követeli, hogy nemzetközi bíróság mondjon ítéletet a császár felett, valamint azon tábornokok és diplomaták felett, akik felelősek a háboruért. A Matin felszólítja Hollandiát, hogy adja ki Vilmos császárt.

Amerikából kétszáz ezer tonna élelmiszer van utban Európa felé.

Budapest, november 20. (Saját tudósítónktól.) Washingtonból jelentik: Ez idő szerint Németország, Belgium és Ausztria számára kétszáz ezer tonna élelmiszerral megrakott gőzös van utban Európa felé. A hajók Gibraltár, Bristol és a csatorna kikötői felé haladnak.

A belga király és a kormány Brüsszelben.

Budapest, november 20. (Saját tudósítónktól.) Amsterdamból jelentik: Itteni hírek szerint a belga miniszterek holnap szándékoznak Brüsszelbe menni. A király pénteken fogja a kamarát megnyitni, a megnyitón a kormány nyomban le fog mondani.

Angol hadosztály is jön Budapestre.

Budapest, november 20. (Saját tudósítónktól.) Ma reggel a magyar hadügyminiszteriumba jelentés érkezett az entente keleti hadseregének parancsnoksága részéről. A jelentés közli, hogy november 30-án egy angol hadosztály is érkezik Budapestre.

A magyar népköztársaság tiltakozó távirata Franchet D'Esperay tábornokhoz.

Budapest, nov. 20. (Saját tudósítónktól.) Budapestről jelentik: A Magyar Népköztársaság nevében Károlyi miniszterelnök ma reggel a következő táviratot küldte Szófián át Szalonikibe Franchet D'Esperay tábornokhoz:

A keleti szövetséges hadseregek és a magyar állam között fegyverszüneti megállapodás jött létre, amelynek hatálya november 4-én kezdődött. Ez a fegyverszünet Szerbiára is kötelező.

Szerbia előttünk ismeretlen okból nem tartja magára nézve kötelezőnek a megállapodásokat és olyan magatartást tanúsít, amely a fegyverszüneti feltételekkel össze nem egyeztethető. Az általunk kiűritett demarkacionális területeket fegyveres szerb csapatok megszállják, a demarkációs vonalon túl haladnak, a közigazgatási hatóságokat munkájukban részben megbénítják, részben megszüntetik. A vasuti anyagokat, a pécsi szénbányákat lefoglalják, az összeköttetést a krassószörényi bányákkal megszakítják, az összes élelmiszereket lefoglalják, a megszállott területekről Magyarország többi részébe a szállítást nem engedik meg. Ellenőrzési jogukat a cenzura behozatalára használják fel, az újságokat elkobozzák, a kormánytáviratokat cenzurálják. A közigazgatási szolgálatot megbénítják azzal, hogy a csendőroket, nemzetőroket, polgárokat lefegyverezik, a 21-30 év közötti állampolgárokat a szerb hadseregbe besorozzák. Azt hirdetik, hogy a fegyverszünetet magukra nézve kötelezőnek nem tartják.

A kiűritett területeket megszálló fegyveres csapatok ezen viselkedése beleütközik

a fegyverszüneti megállapodások 1., 3., 12. 17 és 18. cikkébe, a fegyverszüneti megállapodások szellemébe és céljába, általában véve a fegyverszünet gondolatába.

A szerb fegyveres csapatok ezen viselkedése bénítólag hat a magyar állam meg nem szállt részein a közigazgatásra, a szénhiány miatt, különösen a pécsi szénbányák lefoglalása miatt lehetetlenné válik Budapest világítása, a krassószörényi bányák és vasművek lefoglalása miatt a vasuti forgalom meg fog állni s így anarkia fog az ország nagy részében bekövetkezni.

A magyar népköztársaság kormánya azt hiszi, hogy a szerb csapatok ezen eljárásáról a parancsnokló tábornok ur nem bír tudomással és hogy ez jóváhagyással nem történhetik. Azzal a kéréssel fordulok tábornok urhoz, sziveskedjék a megfelelő intézkedéseket megtenni oly célból, hogy a szerb főparancsnok a megállapodásokat tartsa be, mert ellenkező esetben a magyar népköztársaság kormánya a népesség viselkedéséért és a rend fenntartásáért nem vállalhatja a felelősséget és elvállalt kötelezettségeit nem teljesítheti: nevezetesen a francia megszálló csapatok szállítása és ellátása tekintetében vállalt kötelezettségének sem tehet eleget.

A magyar népköztársaság kormánya nevében Károlyi miniszterelnök.

A polgári lakosságnál levő kincstári ruhák és tárgyak kötelező beszolgáltatása.

A magyar hadügyminiszterium a következő távirati rendelkezést bocsátotta ki:

Ismételve közzétett felhívások és rendelkezések dacára állandóan jelentik, hogy katonák fegyverrel, lőszerrel, teljes felszereléssel érkeznek haza, azoknak beszolgáltatását megtagadják, azokat potom áron elvesztegetik, továbbá, hogy polgári lakosság katonai raktárakat fosztogat és kincstári javakat eltulajdonít. Miután jelenleg az összes hadianyag népvagyon, hazája ellen vét aki kincstári javak beszolgáltatását megtagadja és azokat eltulajdonítja.

Elrendelem ennél fogva, hogy hazatérő olyan legénységtől, kik a náluk levő kincstári tárgyak beszolgáltatását megtagadják, egy-egy drb. sapka, zubbony, köpeny, nadrág, egy pár lábbeli és fehérneműjük kivételével összes kincstári cikkeik elvételének, továbbá, hogy a lakosság újból felhívásuk, hogy bármi módon vagy bármely módon hozzájuk jutott kincstári javakat legkésőbb november 25-ig a helybeli katonai parancsnokságnál vagy intézeteknél, ahol ilvenek nincsenek a községi (városi) hatóságnál beszolgáltatassák. Kivételt képeznek ezek alól a nemzetőrök, kik egy rendbeli ruhát, felszerelést, fegyverzetüket és lőszerüket addig, míg ezen szolgálatban maradnak, megtartják. A fenti határidőig beszolgáltatott

kincstári javakra nézve nem kutatandó, hogy mikép kerültek a beszolgáltatókhoz, ennek eltelével azonban hűzkutatást és azok ellenük akiknél oly kincstári tárgyak találhatók, amelyek jogtalanul jutottak birtokába, a törvény teljes szigorának alkalmazását fogan elrendelni. Községi, városi hatóságok által átvett tárgyak november 25-ike után a legközelebb fekvő katonai parancsnoksághoz, intézetekhez szállítandók be, ahol leltári nyilvántartásba veendő.

Minden katonai és polgári hatóságoknak kötelezővé teszem a náluk elhelyezett kincstári tárgyak megőrzéséről biztos módon gondoskodjanak.

Magyar hadügyminiszter.

Felhívom tehát Nagyvárad város polgárságát, hogy a fenti rendelkezésben kincstári ruhákat és tárgyakat haladéktalanul szolgáltatassák be Nagyvárad város rendkormányi hivatalánál, mert ellenkező esetben azokkal szemben, akiknél jogtalanul megtartott kincstári ruhák és tárgyak találhatók, fenti hadügyminiszteri rendelkezés értelmében a törvény teljes szigorát fog alkalmaztatni.

Leszerelés folytán a hadsereg közeléből elbocsájtott egyének szintén kötelesek beszolgáltatni a birtokukban levő kincstári ruhákat és tárgyakat, kivéve egy köpenyt, egy zubbonyt, egy nadrágot, egy pár lábbelit és egy pár fehérneműt. Nagyvárad, 1918. november 19. Rimler Károly s. k. polgármester.

Biztonsági járulákokat fizetők névsora.

(Folytatás.)

Imrik Péter, Jungreis és Weisz, Jakabovits Manó, dr. Julier Vilmos, Istvánffy Béla, Jeremiás Henrik, Kirsc Henrik, Klein Mór, dr. Konrád Béla, Kandel Lajos, Karácsonyi József, Katz Ödön, Klein Izidor, Kohn Albert, Kohn Gábor, dr. Kugler József, Kepes Ignác, Kálmán Ernő, Klein Mór, ifj. Klein Sámuel, ifj. Középegy Kálmán, Kovács Ákos, özv. Kálmár Jánosné, Kepes Samu, Kálmán József, Középegy Kálmán, Kácián Károly, Kovács Géza, Középegy Gyula, Kálmán Sándor, Kramer Salamon, Kohn Adolf, Kepes Dezső, Kain Eszter, Klein Sámuel, dr. Kovács Gyula, dr. Kazay Kálmán, Kelengye Áruház, Kohn Farkasné, Leitner Lázár, Lerner Samu, özv. Lichtmann Józsefné, Lakatos Antal, Lédeker Manó, Lieber Sámuel, La Roche és Darvas, Lázár Lázár, Lichtmann Mór, Lindenbaum Ignác, Márkus Bernát, Mezei Adolf, Mitteleier Edéné, ifj. Mönus Sándor, Major Gyuláné, Molnár Andor, Mandel Ede, dr. Markovits József, Mandel Géza, dr. Medvigy Gábor, Mezey Lajos, Mertz N., Jakobi Mizes, Jung Mátyás, Jónás Demeter, Iriz Izidor, Juszt Károly, Kiss Ernő, Klein Dávid és Tsa, Komor Marcell, Krausz Sámuel, Kapeller Béláné, Katz Adolf, Klein Daniel, Klein Menyhért, özv. Kohn Farkasné, Kovács Sándor, Klermann József, Klein Sándor, Kriszta Sándor, Kucferstein Rudolf, Kereszthy Kornél, Kárpáthy Miklós, dr. Konrád Jenő, Kepes F. órás, dr. Kabos Béla, Kezik István, Kulcsár István, özv. Kövér Istvánné, ifj. Keztyüs János, Kurländer Antal, Kandel Lajos, özv. Kiss Károlyné, Künszter Kálmán, Kain Jakab, Kardos I. és tsa, Kohn Farkas, dr. Krüzer Aladár, Kappa nővérek, Katz Testvérek, Kiss David és tsa, özv. Lichtmann Menyhért, Lövber Béla, Lövi Vilmos, Lőrinc Albert, özv. Lukács Györgyné, Lakatos József, Lévi Sándor, Lang Jakab, Lebovits és fia, Meinhardt Jenő, Merza Jenő, Mezei Izidor, Mokos Sándor, ifj. Moskovits Mór, Márkus Jakab, Mándi Rezső, Máringér Károly, Markovits Kálmán, dr. Miskolczy Ferenc, dr. Móricz Ernő, Mendli Gyula, Mendel Bernát, Mocsáry és társa, Nagy Lajos, Novo meszky Imre, Németh Sándor, özv. Nagy Ödönné, Nagy György, Nagyvárad Napló, Oláh György, Obrincsák István, Pongrácz István, Pásztor István, Pozsonyi László, Poláček Zsigmond, özv. Pekanovits Imréné, Róz Simon, Róna Ármán, Rendes Vilmos, Reichard Dezső, Rudolf Lujza, Rothbart Ignác, Rác János, Rimanóczy Béla, dr. Révész Vilmos, dr. Rezső Mór, Reidner Gyula, dr. Rigó Ferencné, Rosenthal Adolf, dr. Roxin Gyula, Reiner Sándor, Schwartz Zsigmond, Schwartz Ferenc, özv. Schönfeld Lajosné, Schenker Ferenc, Stepper Ottó, Spitzer Béla, Somogyi Andor, Stern Lajos, Spitzer Adolf, özv. Schüch Józsefné, Schwartz Sámuel, Selmovits Márton, Sonnenvirth Henrik, Schwartz Salamon, Sperker Ferenc, Stern Miklósné, Stern Ede, Schwartz Jakab, Szabó Miklós, Sebes Gyula, Schreiber Jakab, Spitzer Ede és társa, Sern Béla, Széles Sándor, Szirmai és Nagy, özv. Schulmann Gyuláné, Sebő Imre, Szászaru forgó, Vári Szabó Béláné, Sebes Körös társ., dr. Stern László, Sarkady Sándor, Sebő I. utóda, dr. Thury Kálmán, özv. Ticsi Gyuláné, Tátrai Gusztáv, Turul cipőgyár, Tátray Sándor, Unlauff Antal, Mandel Jenő, dr. Molnár Károly, Neumann Márton, Nadányi Zoltán, Nutta Jakab, Nagy József, Niesel testvérek, dr. Omach Viktor, Pavlovits József, ifj. Popper József, dr. Popper Ákos, dr. Perczel Adolf, Popovits Athanas, Pásztor Ferenc, Róthbert Bernát, Ripner Jakab, Roth János, Rubel Lajos, Rein Jenő, Rich József, Rosenberg Izó, Rosenfeld Elek, Rosenzweig Rozsa, dr. Rác Ödön, Reich Jenő, Reisinger Józsefné, Rechner Károly, Reich Antal, Szabó László, Schwarz János, Schwartz Gyula, Schön Lipót, Stolcz Henrik, Steiner

Benjámín, Spitzer Izrael, Sebestyén Lajos, Schwartz Zsigmond, Schwartz Adolf, Stern S. Endre, Schwartz Herman, Sleifer Vilmos, Schwartz Sámuel, dr. Szöllösi Ernő, Simon Béla, Sztaniszlavszky Adolf, Sürgő Bertalan, Szödényi Nándor, özv. Schall Ferencné, Schwartzné vasutnál, Sonnenwirt és Társa, Sprend testvérek, Strasser I., Szilágyi Ernő, Szőke Ferenc, Sándor Ábrahám, Silbermann Andor, dr. Schweiger Ede, Szameth Henrik, Schmutzler János, Steiner János, Sipos trafikos, Tonk Emil, Ternyei Antal, Tarsoly és Risztó, Török Gyula, Tárnoki László, Ujlaky István, ifj. Ullmann Izidor, Wallerstein Ferencné, dr. Weimann Jenő, Weinberger Ferenc, özv. Weinberger Jakabné, Weinberger Mihály, Weinberger Sándor, özv. Weisz Hermanné, dr. Weisz Márton, Weisz Márton, Weisz Zsigmond, Winkler Sándor, Vámos Jenő, Vitraei Vilmos, Weisz Vilmos, Weisz Sámuel, Weintraub Mór, Vaina József, Weisz Ábrahám, I. Weisz Mór, Winter Géza, Wertheimstein örök., Vadász Albertné, Veiszlovits Gyula, Veiszlovits Emil, Vicsai István, Waldmann Ernő, Wieder Lajos, Weinberger Hermann, Weimann Béla, Várnai Károlyné, Weinberger Izidor, Weisz Iván, Weimann Henrik, özv. Vulkán Józsefné, Wiener Emil, özv. Weisz Gáborné, Winkler Jozefa, Vertán Ernő, Verő Albert, Weisz Kálmán, Weisz Mór, Weinberger és Fisch, dr. Waldmann Béla, Vidor Manó, Veisz Antalné, dr. Waldmann Márk, Váli szódagyár, Zimányi András, Zsigmondovics Géza, Zicher Armin, Zslinszky Béla, Zucker József, özv. Zsigó Endréné, Zooray Gyula.

Felkérem a felsorolt egyéneket, hogy a biztonsági járulék összeget Városháza, földszint, 3. sz. szobában haladéktalanul be fizetni sziveskedjenek.

Juricskay s. k.

Kramarz válasza Károlyi miniszterelnökhöz.

Budapest, november 20. (Saját tudósítónktól.) Prágából jelentik: A cseh nemzetgyűlés tegnap ülést tartott, amelyen Kramarz miniszterelnök felolvasta azon jegyzéket, a melyet Károlyi miniszterelnökhöz intézett a tót kérdés ügyében.

A jegyzék hangsúlyozza, hogy Károlyi tévedésben van a cseh-szlovák állam jogi helyzetének megítélésében, mert az által, hogy az antant a cseh-szlovák állam területi jogait elismerte, egyben elismerte a tótok által lakott területeket a cseh szlovák államterület alkotó részének. A magyar kormány tehát nem köthet fegyverszünetet a tót földekre vonatkozólag is, mert ezek időközben a cseh szlovák állam részének ismertettek el.

A békekonferencia már csak a határok pontos megállapítása dolgában fog dönteni, mert abban a kérdésben, hogy a tót területek a cseh oláh államhoz tartoznak-e vagy sem, az antant már határozott olyképp, hogy a tót részeket a cseh-szlovák állam alkotó részének ismerte el.

Ha a magyar kormány azt hiszi, hogy helyesen járt el, amikor a rend helyreállítása végett a tót vármegyékbe indított cseh katonák elkergetésére parancsot adott ki, úgy az ezen parancsból következő áldozatokért a magyar kormányra kell a felelősséget hárítani.

Amennyiben megfelel a valóságnak egy magyar lap azon híre, hogy Dulá Mátét elfogták, úgy a legnagyobb határozottsággal követeljük azonnali szabadonbocsátását, mert

a magyar kormánynak nincsen joga a cseh-szlovák köztársaság polgárait elfogatni.

A jegyzék a nemzetgyűlés általános tetszésével idálkozott.

HÍREK

Lapkihordó asszonyaink megbetegedése folytán kénytelenek voltunk t. előfizetőink egy részének a lapot postán küldeni; mindazoktól kik így a lapot elkésve vagy egyáltalán nem kapták meg szives elnézést kérünk.

* **Ágoston Béter beigtatása.** Biharvármegye legelső köztársasági főispánjának, dr. Ágoston Péternek hivatalba igttatása szombaton, 23-án, délelőtt 10 órakor lesz a megyeháza nagytermében megtartandó rendkívüli közgyűlésen. Biharvármegye Magyar Nemzeti Tanácsának elnöke, Kovács Miklós intézkedett, hogy a beigtatáson a vármegye közönsége megjelenjen és méltó keretet adjon az installációnak.

* **A szabadegyetemen** tegnap este Korbely József főmérnök tartott érdekes előadást a Körösökről. Az általános geológiai tájékoztató után élvezetes előadásban mutatta be a nagy Bihar hegység keletkezésének történetét, amelyből a Körösök erednek. Szólt a Körösök elnevezésének származásáról, majd ismertette a szabályozás nagy munkáját, amelynek kétszáz ezer hold mocsár termővé válását köszönjük. Öntözőtelepek (pl. a káptalan célszerű berendezésű micskei telepek) amelyek a kertgazdaságot is elősegítik, halastavak szolgálják már is a többtermelés ügyét. De még szebb távlatot nyit a Körösöknek a jövő, ha technikai akadályokba nem ütköző hajózhatóvá tételük megvalósul.

* **Szegeden a szerb időszámítás** érvényes. A szegedi lapokból olvassuk ezt a hihetetlennek tetsző hirt, hogy a Versecen székelő bánati szerb főparancsnokság elrendelte, hogy Szegeden a keleteurópai időszámítást léptessék életbe. Szeged, ez a tiszta magyar város most úgy méri az időt, mint Belgrád, vagy Szófia, vagy akár-melyik más sötét balkáni város. A vonatok a Bánát felé már az új időszámítás szerint indulnak Szegedről. Ilyen kicsi, de bosszantó kellemetlenségeket csinálnak a szerb „győzők”, abban a meggyőződésben, hogy erre joguk van. Az Országos Nemzeti Tanács legelső feladata kell, hogy legyen megszüntetni minden hatalmi tulkapást, ami a magyarságot a végsőkig elkeveri.

* **Olcsóbb lett a marhahus.** Tudatom a város közönségével, hogy csüörtök, november 21. től kezdődőleg a marna és borjúhús maximális árát további intézkedésig a következőkben állapítom meg: marhahús I- rendű 1 kg. 14 K, marhahús II- rendű 1 kg. 13.30 K, marhahús kóser 1 kg. 14.10 K, borjúhús 1 kg. 14 K. Nagyvárad, 1918. november 20-án. Lukács Ödön, polgármesterhelyettes. — Ez az ármegállapítás valószínűleg rövid ideig marad. Néhány nap múlva újabb árcsökkenés lesz szükséges, mert a város fogyasztóközönsége tájékoztatva van a debreceni, aradi és más városok áraitól, ahol egy kilogramm marhahús ára már nyolc korona.

* **Kratochwil ezredes állomásparancsnok.** Kratochwil Károly ezredes, dandárparancsnok, a négyes honvédek vezére átvette az állomásparancsnokságot. Értesülésünk szerint a honvéd dandárparancsnokságnak is Nagyvárad lesz a székhelye s a parancsnokság élén Kratochwil ezredes fog állani.

* **A Polgári Radikális-Párt szervekedése a megyében.** Az Országos Polgári Radikális-Párt központja elhatározta, hogy Biharvármegyében is megalakítja a pártszervezetét. A Polgári Radikális-Párt egyesíti mindazokat, akik az új köztársasági Magyarország konszolidálásának nagy munkájában a polgári munkát és annak eredményeit biztosítva kívánják látni, amellet, hogy intézményesen töreksszenek biztosítani a népjogok kiterjesztését a haladás szellemében. Felhívatnak tehát a megyében lakó, radikálisan gondolkozó polgárok (gazdák, iparosok, kereskedők, tisztviselők, tanárok, tanítók, lelkesek, orvosok, ügyvédek stb.) hogy belépési szándékukat nálunk sürgősen bejelenteni sziveskedjenek. Belépési- és taggyűjtő iven iránti megkeresések következő címre intézendők: Kovács Miklós, Biharvármegye Nemzeti Tanácsának elnöke, Nagyvárad, megyeháza.

* **A polgárőrség köréből.** A Kapucinus-, felső Szacsvay-, Bertsey György, dr. Várady Zsigmond és Liget-utca körzetparancsnoksághoz beosztott polgárőrök az utóbbi napokban nem tettek eleget esküjökkel megfogadott kötelességeiknek, saját érdekében kérték, hogy szolgálataikat lassák el pontosan és ha küldőnc nem is megy naponta, nézzék meg a kifüggesztett lapokat az Izt. Szentegyházánál, Csanda gyógyszerárban, Glücknél (Liget-utca) és Grósnál (Kapucinos utca 5). Aki szolgálatot nem teljesít, szigorúan büntetik és neve is nyilvánosságra fog hozatni. Körzetparancsnokság nevében Leitner Zoltán — Tisza Kálmán-tér, Ezerévi emléktér, Jakab Mihály és Verbőczy-utcai különítmény, dr. Löwi Mór és Fischer Emil parancsnoksága alatt megalakult és működését megkezdte. Orszoba és melegedő helyiség Jakab Mihály utcai református női tanítónőképzőben van.

* **Meg zökött a gazdája kabátjával.** A nyíregyházi rendőrkapitányságtól tegnap távirat érkezett, melyben értesítik a nagyváradai rendőrkapitányságot, hogy dr. Salvoy János ítélőtáblai bíró, ottani lakostól 18.án Szilágyi Eszter 18 éves középtermetű barna arcú, uriasan öltözött vajdahunyadi születésű cselédje ellopott egy tisztí szövetből készült hosszú és egy rövid női kabátot 1000 korona értékben s azzal megszökött. Vele ment Katz Miklós cipész, szerb internált is. Utjuk Várad felé irányult s azért kérik az itteni rendőrséget, hogy a széparcu barna cselédlányt cipészestül együtt fogják el s kísérik Nyíregyházára.

* **Halálozás.** Zách Mariska élete 56-ik évében elhunyt. Temetése ma, csütörtökön délután fél 4 órakor megy végbe a Bethlen-utca 2. sz. házból.

* **Belényesben megalakult a Munkástanács.** E hó 18.án megalakult Belényesben is a Munkástanács. Fuchs Izsó, a szociáldemokrata párt kiküldötte kézzelfoghatóan bebizonyította, hogy a mai forradalmi időben milyen nagy szükség van arra, hogy a munka embereinek a sorsuk intézésébe beleszóllásuk legyen, mely célra megalakították a munkástanácsot. Ebből 6 munkást részben a román, részben a magyar Nemzeti Tanácsba már be is küldött.

* **Iparosok figyeimébe.** Ma este fél 7 órakor a Szalon kávéházban fontos ügyben gyűlést tartunk, amelyen minden kisiparosnak saját érdeke, hogy megjelenjen. Nagyvárad Kisiparosok Egyesülete.

Cseh szociálisták megakadályozták a mozgósítást.

Budapest, nov. 20. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Az Abend mai száma prágai táviratot közöl, amely szerint a szociálisták és a kormány között viszály tört ki a mozgósítás kérdésében. A szociálisták nyomása alatt a cseh hadügyminiszter ma nyilatkozatot adott ki, melyben kijelenti, hogy a kormány a mozgósítástól elállott.

A délszlávok tiltakoznak az ententenál az olaszok üldözése ellen.

Budapest, november 20. (Saját tudósítónktól.) Laibachból táviratozzák: A délszláv Nemzeti Tanács elnöke a londoni, párisi és washingtoni külügyminiszteriumhoz tiltakozó jegyzéket intézett, melyben többek közt ezeket jelenti ki:

— Az olasz kormánynak szárazföldön és tengeren tett intézkedései nagymértékben tulmennek azon a mértéken, mely a végső cél biztosítására szükséges. Az olasz kormány egészen másképen magyarázza a háború végcélját, mint mi. Az olaszok azt hiszik, hogy korlátlan joguk van mindenütt erőszakoskodni és a szlávokat üldözni. Fiumét és kikötőjét megszállták, holott az ottlevő hadsereg parancsnoka megígérte, hogy a várost nem fogja megszállni.

* **Az Urak Mária-kongregációja** ma este fél hét órakor tartja összejövetelét a szokott helyen.

* **Jókai film a Népszövetség mozi-előadásán.** Érdekes mozielőadást tart a Kath. Népszövetség vasárnap délután a Kath. Kőr Szent László termében. Jókai Mór a nagy magyar regényíró egy filmre hozott alkotása kerül bemutatásra ez alkalommal. Az igazgatóság kiküldötte már uton van, hogy Jókai egyik legszebb alkotását személyesen hozza le Budapestre. Előadás ez alkalommal 4 és 6 órakor lesz rendes helyekkel.

* **Tartalékos tiszték ülése.** A nagyvárad tartalékos és népfőkező tiszték szabadszerződésének végrehajtó bizottsága csütörtökön este fél kilenckor az Emke kávéház külön termében ülést tart, melynek tárgyai: Fehérszerzési ügy. Taglétszám jelentés. Budapesti szövetség átirata. Tart. tiszték étkezőjének felállása. Tagsági jelentések irásiban dr. Váradi Ödön t. századosnál, Széchényi tér 12.

* **Bolsevik propaganda Prágában.** A Ceske Slovo jelenti: Mint az orosz bolsevikiek Prágába érkezett csoportja maga is kijelentette, a csoport tagjai bolsevista eszméket hirdetni jöttek Prágába és a propaganda érdekében nem csupán orosz alattvalókat, hanem csehek is megnyertek pénzzel. Ezt a csoportot a legszigorúbb felügyelet alá helyezték. Hogy a bolsevizmus Csehországban el ne terjedhessen, az összes orosz hadifoglyokat hazaszállítják december 3-ig. Ugyanígyen erőlyesen fognak eljárni a csehekkel szemben is.

* **Biharmegyei kiscgazdák pártgyűlése.** Az események fordulatai arra indították Biharvármegye kiscgazdáit, hogy a köztársaság megerősítése és saját osztályérdekeik megvédelmezésére szervezkedjenek és mint szervezett párt, vegyenek részt az ügyek további intézésében. Könyves Lajos biharszenyői és vidéki főbíró bontotta ki a szervezkedés lehetőségeit és ő egymagában is biztosított arra, hogy a kiscgazdák szervezkedésével minden tekintetben értékes ténnyé lép a vármegyei közelet porondjára. A szervezkedő gyűlést november hó 24-én délelőlt 10 órakor fogják megtartani a városnéző kiscgazdák közgyűlési termében és erre a vármegyei kiscgazdáin kívül meghívják a kiscgazdák országos központját, a városi tanácsot, a város és a vármegyei Nemzeti Tanácsot és az összes politikai pártokat.

* **Uj kereskedelemügyi államtitkár.** Budapestre jelentik: A kormány Mehely Kálmánt, a vas- és gépgyárak országos szövetségének igazgatóját a kereskedelemügyi miniszterium államtitkárává nevezte ki.

* **A katonák fogadására** adakozók között dr. E. Her Mór 50 korona és egy doboz cigarettával jelezte. A tegnapi közleményben kimutatott adomány nem helyes.

* **Építő iparosok gyűlése.** Értesítom az ipartestület kötelekőre tartozó összes építő pártal foglalkozó cégek, kőműves, asztalos, lakatos stb. iparosok, hogy a 23-án, azaz szombat este 7 órakor a Kereskedelmi és Iparkamara helyiségében tartandó értekezleten teljes számban meg kell jelenkezni. Nagyvárad, 1918. nov. 20-án. Czifrády Jermiás elnök.

* **Az Ipartestület felhívása.** Felhívjuk az Ipartestület kötelekőre tartozó mindazon iparosok, vagy szervezetek figyelmét, kiknek a közös hadügyminiszteriumtól, vagy annak intézményeitől követelés is vannak, hogy követéseiket hivatalunknál 48 óra alatt jelentésük be. Tisztelettel az Ipartestület Előksége.

* **Kárpitos iparosok gyűlése.** Felkérem az Ipartestület kötelekőre tartozó összes karpitos iparosokat, hogy a szakmát érintő rendkívül fontos ügyben folyó hó 21-én, azaz csütörtök délután fél 5 órakor az Ipartestület helyiségében tartandó értekezleten megjelenni sziveskedjenek. Czifrády Jermiás, elnök.

* **Pincérek gyűlése.** A I szerint pincérek érdekeik megvédése tárgyában folyó hó 21-én délután 4 órakor a Munkásokon helyiségében (Beöthy Ödön-utca 2. sz.) gyűlést tartanak. Az összes harctárról hazatért harctársak megjelenését kéri.

* **Kereskedők gyűlése.** A nagyvárad kereskedőknek ma délután 6 órakor tartandó gyűlése nem mint eredetileg jelezve volt, a Kereskedelmi és Iparkamarában, hanem a Városháza közgyűlési termében tartatik meg.

* **Ha a Kati huszárja hazajön.** Pampéri Józsefné községi lakos velem a legjobban egyetértésben élt Balázs János szabómester lakótársával. Tegnáp is összejöttek, ezuttal a cseléden. Pampériné a veszekedés közben azt kiáltotta: Mad hazajön a cseléd huszája s leszámol veletek. A fenyegetéstől Balázs nem nagyon rémült meg, de azért megtette a feljelentést a rendőrségnek a lakótársnő ellen.

* **Orvosi hir.** Dr. Goldner Herman orvosi gyakorlatát megkezdi e. Sal Ferenc-ú. 6.

* **Zsebtolvajlás a vasutnál.** Major Gyula kereskedő tegnap este Pestre akart utazni, felszállás közben valaki belső zsebéből kilopta lilaselyem levél-tárcáját, melyben 1880 korona készpénze és katonai szabadságlevelé volt. Gyanuja két katonára irányul, akik akkor körülötte settenkedtek s a tárcsa eltűnése után meglétek. A rendőrség nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére.

* **A Nagyvárad Hatósági Munkaközvetítő értesítése.** A munkaközvetítő irodája Kőrös-utca 12. alatt van. Telefon 16-80 1918. november 19. Foglalkozást kap:

Asztalos segéd 17, fodrász 2, gyárimunkás, 226, napszámos, bányamunkás, erdőkitermeléshez munkások, cementmunkás, kerégyártó 1, kovács 3, kazánkovács 1, lakatos 2, szijgyártó 1, irógépműszerész 1, férfi szabó 7, női szabó 3, gazdasági munkás, gazdasági cselédek 16, kiszolgáló leány 1, fuvaros, kocsis 4, mindenes 1, timár 1, szolgazemélyzet (kocsisok, hetes, háziszolga, bolti solga, munkás, beteg-ápoló, vincellér 35, háztartási alkalmazott, házmester, bejárónő, mindenes 8, iparostanuló (fiú és lány) 23, fűtő vizsgázott 1, festő 4 cipész 6,

Foglalkozást keres: óras 3, asztalos 10, építőmester 2, vizsgázott fűtő 1, bádogos 2, cipész 2, könyvkötő 2, géplakatos, mozigépész gépkezelő, gépkocsivezető, soffőr 20, hentes mészáros 1, lakatos 1, bádogossegéd szerelő 1, kocsivezető 1, vasesztergályos 2, gazdasági alkalmazott 2, kőműves 2, kovács 3, sütősegéd 3, repülőgépszerelő 1, molnár, énkraász 1, kovács 2, mázó 2, férfiszabó 1, keresk. alkalmazott, könyvelők, irodai alkalmazott, felügyelők, raktárnokok, utazó kereskedők, segédek fűszer, vas, rőfös-, rövidáru és díszmű szakmába, magánhivatalnok 56, gépirónő, kiszolgáló leány, pénztárnoknők 18, mozdonyvezető 1, művezető 2, férfiszabó 2, szolgazemélyzet, hivatali solga, házi solga, boltiszolga, fürdősolga, kocsisok 21, háztartási alkalmazott, házvezetőnő, iparos tanuló 2.

Hivatalos órák hétköznap 8—12-ig 3—6-ig. Közvetítés teljesen ingyenes.

VILLAMOS VASALÓK és FŐZŐK
megérkeztek, remekszép üvegcillárok
mindennemű villamos vezetékek és
égők legolcsóbb napiárban szereltetnek
STERN VILLAMOS VÁLLALATA
Szt.-János-ú. 20. Telefon 556.

* **Értesítés.** Tisztelettel értesítjük a szilveszter éreklődőket, hogy az iparművészeti tanfolyamunkra beiratkozni minden vasárnap délután 9—12-ig lehet a Tiszta Kalmán téri képzőiskolában. A tisztviselők gyermekei kedvezményben részesülnek. *Haller Amália* és *Peiser Stefánia* oki. rajztanárnők.

IRODALOM

Élet Az Anka János szerkesztésében megjelenő, kitűnő szépirodalmi és művészeti hetilap legújabb száma a szokottnál is érdekesebb és gazdagabb úgy irodalmi, mint illusztrációs részében. A szerkesztő a legújabb világeseményekről írt poémát, K. Török M. Miklós Erdély veszedelmét ecseteli. Domonkos István elbeszélést Komáromi János és Lampérny Géza regényét, Sik Sándor, Krüger Aladár és Mecs László versét, Margitay Ernő és Boros Ferenc művészeti kritikát, Nagy Iván aktuális feljegyzést közöl.

Színház.

A színház műsora:

Csütörtök: Pont Biquet család.
 Péntek: Nebántsvirág.
 Szombat este: Ocskay brigadéros.
 Szombat délután: Hejehuja báró.
 Vasárnap d. u.: Leányvásár.
 Vasárnap este: Sárga lilium.

Pont Biquet család. Bisson egyik legvidámabb bohózatát játsszák ma este a színházban. A rendkívül ötletesen felépített bohósnak óriási sikere volt az elmúlt hetekben, ami indokolttá teszi újabb színdarabját. Tóthné, Polgár Mariska, Harányi, Tóth Elek, Gróf Laci játsszának elsőrendű szerepeket a bohózatban.

Nebántsvirág. A Nebántsvirág reprize általános meglepedést keltett a színház látogató közönség azon rétegében, akik a finom, könnyed zenének barátai. Pénteken ismét színpadra kerül Aggházy Melindával a címszerepben, Sziget Jenő és Stoll Béla legkiválóbb alakításait egyikét nyújtják.

URÁNIA mozgó- színház	MA Fantumasz kastélya. Este 7 órai kezdettel.
------------------------------------	--

KÖZGAZDASÁG

Felhívás Nagyvárad összes kereskedőjéhez.

A lezajlott világháború romhalmazzá tette a világot. A romhalmazon új világ van keletkezőben, amely a népek önrendelkezési jogán fog felépülni. Új országhatárok között együttélő népek testvéries együttélését várhatjuk. Az új Magyarországon is. A népek testvéries együttélése mellett azonban a gazdasági érdekek becsületes harcával számolnunk kell.

A múlt tapasztalatai és a jelen tanúságai kétségen felül helyezik, hogy valamely osztály, vagy foglalkozás bármilyen jogos és közérdekkel is egyező érdekei csak úgy számíthatnak érvényesülésre, ha az osztály, vagy foglalkozás egységei a szervezetség erejével tömörülnek és mint egységes hatalom éreztetik befolyásukat az államkormányzat és törvényhozás keretében.

Ez a megfontolás indította az alulírott szervező-bizottságot arra, hogy törekedjék Nagyvárad összes kereskedőit a szervezetség erejével egy testbe tömöríteni avégből, hogy mint jelentékeny szervezett erő, úgy Nagyváradon, mint országosan is a kereskedelem jogos igényeinek védelméért, ha kell, a harcot felvegye és mindenkivel szemben mint jelentős hatalom lépjen fel és követelje a kialakulás során jogos érdekeinek figyelembevételét és honorálását.

Felhívjuk tehát Nagyvárad összes kereskedőit, a legmagasabb fokozatban tevékenykedőket éppúgy, mint a legkisebb körben működőket, hogy f. hó 21 én, azaz csütörtökön délután 6 órakor a kitűzött cél megvalósítása érdekében követendő eljárás megbeszélése végett a Városháza közgyűlési termében tartandó értekezleten okvetlenül jelenjenek meg.

Minden kereskedőnek az ország és magáról iránti kötelessége a megjelenés!

A szervező-bizottság.

Szerkesztésért felelős: HILF LÁSZLÓ.

Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r.-t.

VISZKETEGSÉGET, sömört, rüht

a leggyorsabban elmulasztja a dr. FLESCH-féle törvényesen védett

„Skaboform“-kenőcs.

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeti peccsés dr. Flesch-félt kérjünk.

Próbátégely 4 K, nagy tégely 6 K, családi adag 15 korona.

Nagyvárad és vidéke részére főraktár:

„CSILLAG“-gyógyszertár
 Hlatky Endre-utca (Zöldfa-u.)
 Nagyváradon.

GÉPMUNKÁS

felvétetik

a Szent László-nyomdában.

Értesítés.

Tisztelettel tudatom, hogy 52 hónapi frontszolgálat után hazaérkezve, működésemet tovább folytatom.

KÉSZITEK: Mindféle terveket és kötésgyártásokat, szakértői megbírást és becsléseket.

VÁLLALOK: A magán építkezéshez tartozó minden munkát, átalakításokat, javításokat s b.

MAJOR FERENC

építőmester

Nagyvárad, Hármass-u. 9.

Telefon ideiglenesen: 9-92

Fésűk

tartós, finom anyagból.

Bontó-, sűrű-, still-fésűk, hajtűk, hajcsattok, oldal- és kontyfésűk, kefék, bőrárúk, pipere és toilette szükségletek legjobb beszerzési helye

Fésű- és diszműáruház

Saspassage 42.

Nebelthau A. utóda Szabó J.

Javítások eszközöltetnek.

APOLLÓ
mozgó-
színház

MA

Nincs tovább.

Előadások kezdete hétköznap 5, szombat, vasár- és ünnepnap délután 3 órakor.

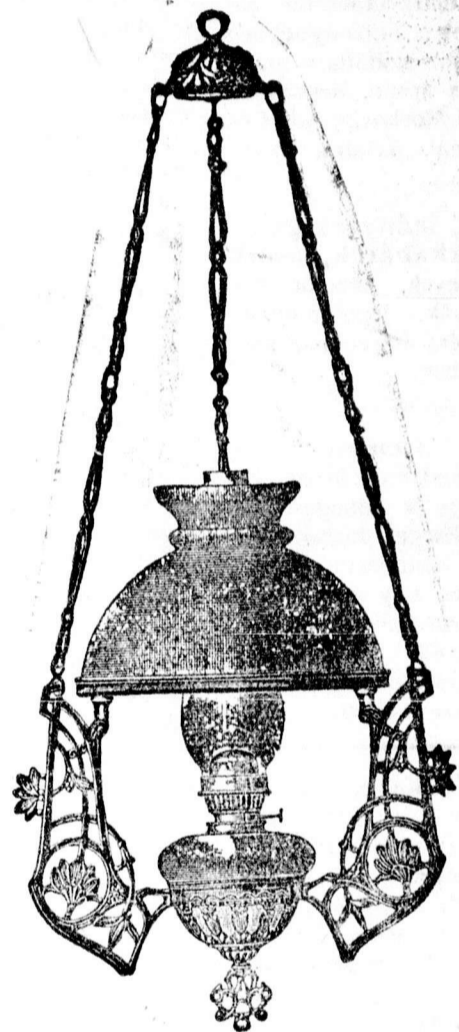
VIGADÓ
mozgó-
színház

MA

Fantumasz kastélya.

Este 7 órai kezdettel.

HETI ÁRJEGYZÉK:

Teáskészlet színes tálcával	40-
Kávéskészlet	40-
Feketeárvés készlet színes tálcával	40-
Mosdókészlet finom majolika sz. felsz.	80-
Főző tábasok tűzálló	6
Főző fazék tűzálló	5, 6, 7, 8, 9, 10
Befőtteskészlet finom aranyozással felsz.	40-
Függőlámpa csigás felszerelve	60-
Falitűkör színes aranyozással	40-
Ebédőkészlet sz. aranyozással 6 szem.	800-
Ebédőkészlet színes finom minátval 100 részes, teáskészletel együtt	500-

Diszműáruk, majolika disztárgyak, valódi cobald diszműáruk, terrakotta figurák, chinaezüst és alpacca ezüst áruk

legnagyobb választékban.

Képkerekezés, ablaküvegezés. Eladás nagyban és kicsinyben.

Árak viszonteladókknak is érvényesek.

KOMLÓS TESTVEREK

üveg, porcellán, lámpa és diszműáru nagy gyári raktára Nagyvárad, Hlatky Endre (Zöldfa-u.) utca 13.

Telefon 3-72.

Telefon 3-72.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Minden szó ára 20 fillér, vastagabb betűvel 40 fillér. Legkisebb apróhirdetés ára 2 korona. Apróhirdetések díja előre fizetendő.

2 jó családból való fiu fűszeres tanulónak fizetéssel felvétetik a Népszövetségi 'Hangya' főüzletében Rákóczi-ut 2.

Portörliők és padlótörliők darabja 6 korona 50 fillér. — Hegedűs János, Rákóczi-ut 1. szám.

Téli karalábét és olasz-káposztát nagyobb mennyiségben házhoz szállítunk maximális árban. Megrendelhető Moskovits Adolf és Fialánál. Telefon 15-08.

Női, leány és gyermekkabátok, blousok, kötények, keztyűk, harisnyák legolcsóbban: Czillér Imre nagyáruházában.

Pemete és hársámezscukorka elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatású. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárjában, a városháza mellett.

Tyukszemirtő három nap alatt elmulaszt tyukszemét, bőrkeményedést és szemölcsöket. Ára 2 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7—B. sz.

Ruhaszövetek, selymek, bársonyok, szőrmeujdonóságok, szőnyeg és fehérműek legolcsóbban Czillér Imre nagyáruházában.

Keresünk azonnali belépésre egy irodaszolgát, egy éjjeli őrt, kettő kenőmunkást és éjjeli munkára lakost. Moskovits Mór.

Egy borotva valódi solingeni ezüstacél 12 kor.

Egy nagy tartós szobaseprű erős fanyéllal 7-50 K. Piaci táskák 7 K-tól feljebb minden árban kaphatók.

Ruhafesték feltétlen jó minőség csomagja 50 fillér. kipróbált finomabb minőség 70 fillér. **Viszonteladónak 100 csomag vételnél 60 százalék engedmény.** Kapható a „BÉKA”-boltban, Zöldfa-utcán.

Előkelő családból való nyolcadik gimnázista azonnalra keres szobát ellátással. Élelmezéshez természetben hozzájárulok. Ajánlatokat „gimnázista” jellegre Hegedűs hirlap-irodába kérek.

Likör és rumkompositiók, Chartreuse, Benediktiner, Allasch, Meggy stb. essentiák. Törköly, Szilvórium, Seprő, Cognac-kivonatok használati utasítással a legfinomabb minőségben kaphatók: Farkas István „Apolló” drogeriájában, Nagyvárad.

Ne dobja ki pénzét a ruháért, mert a kisköpeny bevaltruhafestéssel régi ruhadarabjait olcsó pénzért házilag tisztíthatja. Egy levél ára 70 fillér. Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárjában, a városháza mellett.

Poloskairtó biztos, kipróbált, megbízható poloskákirtására. Kis üveg 4 K, középvüveg 8 K, nagy üveg 14 K. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában, Rákóczi-ut 7—B.

Tavaszi szeplők, májfoltok, bőrpírosság, kiütés, miteszerek ellen biztos az PO-krém. Ára 5 kor. és szappan Viora ártosos ára 6 korona. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában, Rákóczi-ut 7—B.

Kérbeadó Kossuth Lajos-utca 2. sz. házban (Szent László téren) koresma, vendéglő és bodegának kiválóan alkalmas üzemhelyiség hosszabb időre. Bővebb felvilágosítás a Polgári Takarékpénztár r.t. nagyváradnál cégnél nyerhető.

Mocsáry Sándor
törv. bej. cég.

Villany-, gáz- és vízvezeték-szerelő, bronzműves, bádigos, lakatos, műszerész és galvanizáló. Irógép-, kérekpár-, gramofonjavító és nikkelező.

Iroda és raktár:
Zöldfa-utca 8. Telefon 1404.

Ipartelep:
Szent János-u. 22. Telefon 532

Felső Kereskedelmi és Polgári iskolából kimaradt tanulókat magánvizsgára előkészít felelőséggel

a Középiskolai Előkészítő Donát-tanfolyam

Beöthy Ödön-utca 30. sz. Telefon 1000.

Új kereskedelmi tanfolyam

hölgyek részére (gyors- és gépírás, számtan, könyvvitel, helyes és szépírás) szeptember 15-től kezdve a DONÁT-féle tanfolyamban Beöthy Ödön-utca 30. Telefon 1000.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű fűzőszalon

NAGYVÁRAD, Nagy Sándor-u. 1. Parkszálloda épületében Interurbán telefon: 11-53 szám.

A Szilgigeti-színház művésznőinek egyedüli fűzőszallítója. Tisztításokat és átalakításokat elvállalunk. Fűzők mérték után a legrovidebb idő alatt elkészítetnek.

HIRDETÉMÉNY!

Tudomására hozom Nagyvárad város és Biharmegye közönségének, hogy a Városi Kávéházamat eladtam és a visszamaradt

kávéházi italokat nagybani áron bocsájtom a t. fogyasztóközönség rendelkezésére azon megjegyzéssel, hogy a borokból 10 üvegnél kevesebb nem kapható. Helybeli megrendelőimnek üvegenként 10 fillér küldőncdíj ellenében kiváságára már házhoz is szállítom.

Kérem azonnali szives megrendelésüket, mert nagyon sajnálnám, ha a későbbi jelentkezőket már nem volna módomban kiszolgálni.

HERCZ IMRE

Rákóczi-ut 12. (Apolló-palota.)

Telefon 4-38.

Telefon 4-38.

RÉSZLETES ÁRJEGYZÉK:

FEHÉR BOROK: Palugyai Leányka 12-50, Palugyai Rizling 12-50, Palugyai Chateau 12-50, Domány Rizling 12-50, Domány Magyarádi 12-50, Domány Zöldszilvany 12-50, Hg. Windisch-Graetz 12-50. Beretvás: Ezerjő 13-50, Beretvás Zamatos 13-50 kor.

TOKAJI BOROK: Aszu 0-5 l. 25, Szamorodni 0-5 l. 12-50, Szamorodni 0-2-5 l. 7 K.

VÖRÖS BOROK: Bordeaux Beretvás 0-7 l. 13-50, Chateau Windischgraetz 0-7 l. 13-50, Chateau Palugyai 0-7 l. 13-50, Egri Vörös Tokaji Bortermelő rt. 0-7 l. 13-50 kor.

KÜLFÖLDI BOROK: Malaga 0-7 l. 38-00, Sherry 0-7 l. 38 kor.

PEZSGŐK: Törley, Dietzl, Palugyai, Transilvan, Goldeck, üvegenként 30 kor.

LIKÖRÖK: Triple Sec. Sherry Brandi, Cordiol Medok, Curasso, Allasch, Különféle francia likörök, Gyomorerosítók, literenként 58 korona.

Az árak üvegcserevel, vagy üvegenként 2 korona betéttel értendők.

Kicsinybeni eladásra, főlerakatom JANO-VICS IGNÁCZ bodega üzletében Rákóczi-ut városi kávéházzal szemben, a fent jelzett árak mellett beszerezhetők.

A Sajtó hölgybizottság

könyv és lapterjesztő vállalata: a Kossuth Lajos-utcai trafikban ajánlja könyveit és lapjait

Ne vásároljunk könyveket, mielőtt szét nem néztünk a Sajtó hölgybizottság

BIZOMÁNYI ÜZLETÉBEN

Támogassuk ezen új vállalatot!!!

NAGYVÁRAD VÁROS VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP: NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy villamos fűzőedények, Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban kaphatók. Telefon rendelésre izzólámpák díjmentesen házhoz szállítanak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat. Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig. Villamos motorok nagy választékban kaphatók. Költségvetéseket díjmentesen készítünk.

A telep telefonja 514.

Főszerelő telefonja 55.